

ՀՀ կառավարության պարտքը 2022 թվականի օգոստոսի 31-ի դրությամբ ԱՄՍԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Տեղեկագիրը թարմացվել է 14.09.2022թ. դրությամբ



ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Սույն տեղեկագրի հրապարակման նպատակն է ապահովել կառավարության պարտքի գծով թափանցիկությունը, հաշվետվողականությունը, կանխատեսելիությունը և հրապարակայնությունը ու սպառողների լայն շրջանակներին տեղեկացնել կառավարության պարտքի գծով կատարված գործառնությունների և վերջին զարգացումների վերաբերյալ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

• Պետական պարտքը

• Կարևոր իրադարձությունները

• Պետական բյուջեի պակասուրդի ֆինանսավորումը փոխառու միջոցների հաշվին

• Կառավարության պարտքի սպասարկումը (տոկոսավճարներ)

• Կառավարության պարտքը բնութագրող ցուցանիշները և 2022 - 2024 թթ. ուղենիշները

• Կառավարության պարտքի մարման և սպասարկման ժամանակացույցը

• Կառավարության պարտքի կառուցվածքը

• Պետական գանձապետական պարտատոմսերը

• Գանձապետական պահառու

• Կառավարության արտաքին վարկերը և փոխառությունները

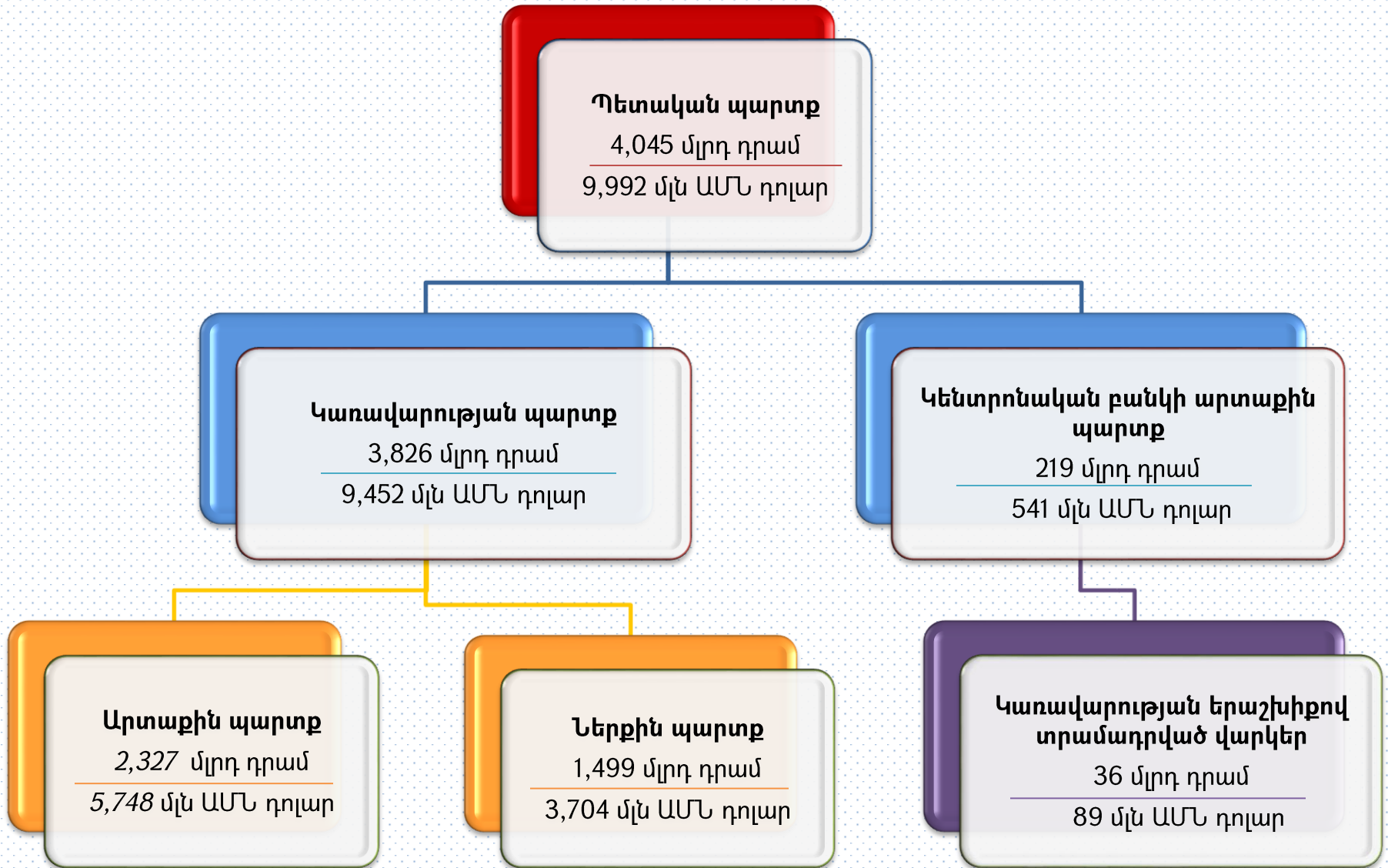
• Արտարժույթային պետական պարտատոմսերը

• Կառավարության երաշխիքները

• Ամփոփ տարեկան ցուցանիշները և գործակիցները

• Սահմանումները և մեթոդաբանությունը

Պետական պարտքը (1)



Պետական պարտքը (2)

մլրդ դրամ	31.12.2021	31.08.2022	Փոփոխություն	
			մլրդ դրամ	%
ՀՀ պետական պարտք	4,429.6	4,044.5	(385.1)	(8.7)
ՀՀ կառավարության պարտք	4,209.8	3,825.7	(384.1)	(9.1)
<i>արտաքին պարտք</i>	<i>2,972.4</i>	<i>2,326.6</i>	<i>(645.8)</i>	<i>(21.7)</i>
արտաքին վարկեր և փոխառություններ	2,151.6	1,712.1	(439.5)	(20.4)
ոչ ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված պետական գանձապետական պարտատոմսեր	53.9	53.0	(1.0)	(1.8)
ոչ ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտաթուղթային պետական պարտատոմսեր	763.1	558.7	(204.4)	(26.8)
արտաքին երաշխիքներ	3.8	2.8	(1.0)	(25.2)
<i>ներքին պարտք</i>	<i>1,237.4</i>	<i>1,499.1</i>	<i>261.7</i>	<i>21.1</i>
ներքին վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-
ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված պետական գանձապետական պարտատոմսեր	1,154.9	1,345.2	190.2	16.5
ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտաթուղթային պետական պարտատոմսեր	77.1	149.6	72.5	93.9
ներքին երաշխիքներ	5.4	4.3	(1.0)	(19.1)
ՀՀ կենտրոնական բանկի արտաքին պարտք	219.8	218.8	(1.0)	(0.4)
ՀՀ կառավարության երաշխիքով տրամադրված վարկեր	48.7	35.9	(12.8)	(26.3)

մլն ԱՄՆ դոլար	31.12.2021	31.08.2022	Փոփոխություն	
			մլն ԱՄՆ դոլար	%
ՀՀ պետական պարտք	9,225.6	9,992.1	766.5	8.3
ՀՀ կառավարության պարտք	8,767.9	9,451.5	683.6	7.8
<i>արտաքին պարտք</i>	<i>6,190.7</i>	<i>5,747.9</i>	<i>(442.8)</i>	<i>(7.2)</i>
արտաքին վարկեր և փոխառություններ	4,481.1	4,229.7	(251.4)	(5.6)
ոչ ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված պետական գանձապետական պարտատոմսեր	112.4	130.8	18.5	16.4
ոչ ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտաթուղթային պետական պարտատոմսեր	1,589.3	1,380.4	(209.0)	(13.1)
արտաքին երաշխիքներ	7.9	7.0	(0.9)	(11.2)
<i>ներքին պարտք</i>	<i>2,577.2</i>	<i>3,703.6</i>	<i>1,126.4</i>	<i>43.7</i>
ներքին վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-
ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված պետական գանձապետական պարտատոմսեր	2,405.4	3,323.3	917.9	38.2
ռեզիդենտների կողմից ձեռքբերված արտաթուղթային պետական պարտատոմսեր	160.7	369.6	209.0	130.1
ներքին երաշխիքներ	11.2	10.7	(0.4)	(4.0)
ՀՀ կենտրոնական բանկի արտաքին պարտք	457.7	540.6	82.9	18.1
ՀՀ կառավարության երաշխիքով տրամադրված վարկեր	101.4	88.7	(12.7)	(12.5)

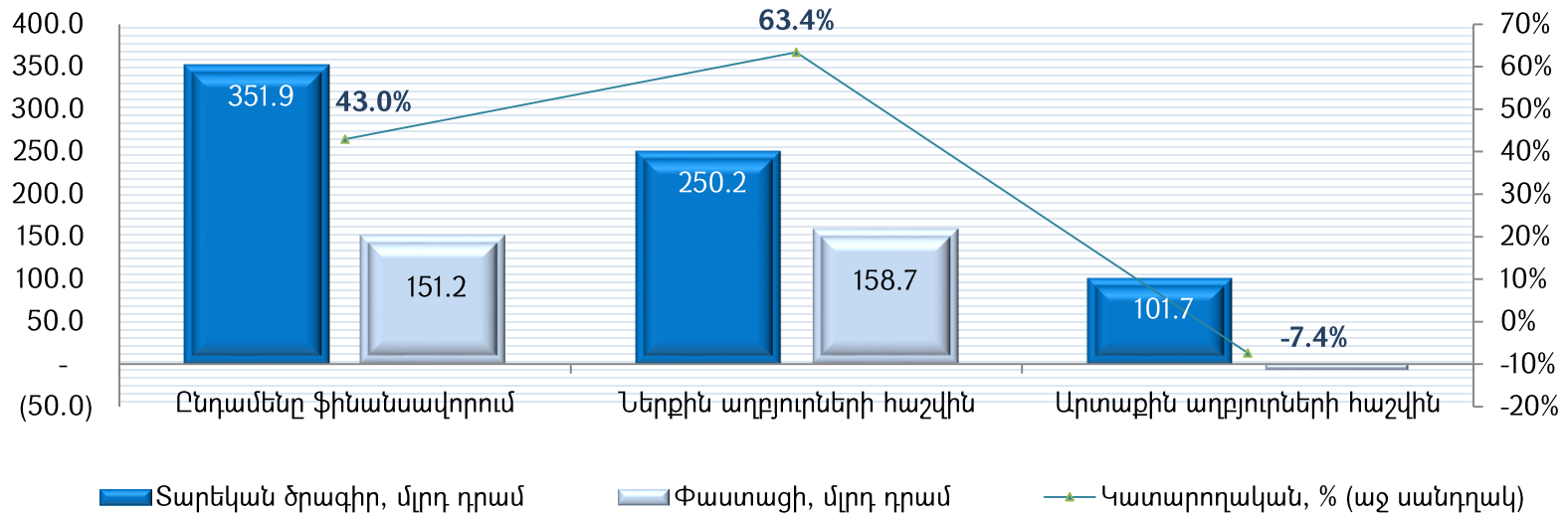
Կարևոր իրադարձությունները

11.01.2022թ. / 18.01.2022թ. ՀՀ կառավարության ու Արժույթի Միջազգային Հիմնադրամի միջև բյուջետային աջակցության նպատակով նամակ-համաձայնագրերի միջոցով ստորագրվել է նոր վարկային համաձայնագիր «Stand By Arrangement» ծրագրի շրջանակներում 51.428 մլն ՀՓԻ չափով:

18.03.2022թ. ՀՀ կառավարության ու Վերակառուցման և Չարգացման Միջազգային Բանկի միջև ստորագրվել է նոր վարկային համաձայնագիր՝ «Պետական կառավարման համակարգի արդիականացման IV ծրագիր»: Վարկի գումարը կազմել է 26.5 մլն Եվրո, այն տրամադրվել է 25 տարի ժամկետով, որից 15 տարին արտոնյալ է: Վարկի տոկոսադրույքը լողացող է՝ 6-ամսյա Euribor դրույքաչափ + փոփոխական մարժա:

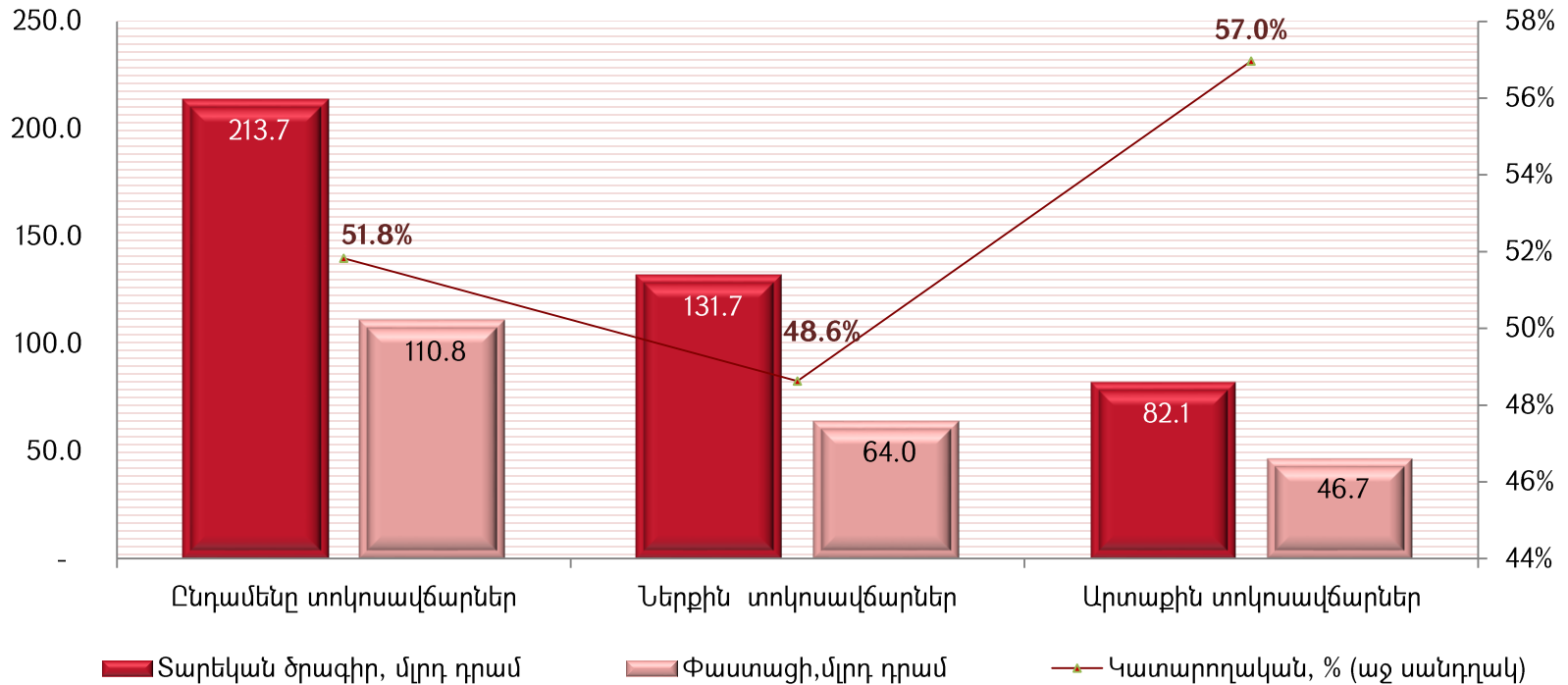
09.06.2022թ. ՀՀ կառավարության ու Վերակառուցման և Չարգացման Միջազգային Բանկի միջև ստորագրվել է նոր վարկային համաձայնագիր՝ «Կրթության բարելավման ծրագրի լրացուցիչ ֆինանսավորում»: Վարկի գումարը կազմել է 22.6 մլն Եվրո, այն տրամադրվել է 25 տարի ժամկետով, որից 15 տարին արտոնյալ է: Վարկի տոկոսադրույքը լողացող է՝ 6-ամսյա Euribor դրույքաչափ + փոփոխական մարժա:

Պետական բյուջեի պակասուրդի ֆինանսավորումը փոխառու միջոցների հաշվին



մլրդ դրամ	01.01.2022-31.08.2022	%
Ընդամենը ֆինանսավորումը փոխառու զուտ միջոցների հաշվին	151.2	100.0
ներքին աղբյուրներից	158.7	105.0
պետական գանձապետական պարտատոմսերի տեղաբաշխումից զուտ մուտք	158.7	
տեղաբաշխումից մուտք	280.3	
մարում / հետգնում	(121.6)	
արտաքին աղբյուրներից	(7.5)	(5.0)
վարկերի և փոխառությունների գծով զուտ մուտք	(7.5)	
վարկերի և փոխառությունների ստացում	60.9	
նպատակային վարկեր	26.1	
բյուջետային աջակցության վարկեր	34.7	
վարկերի և փոխառությունների մարում	(68.4)	
արտարժույթային պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխումից զուտ մուտք	-	
տեղաբաշխումից մուտք	-	
մարում / հետգնում	-	

Կառավարության պարտքի սպասարկումը (տոկոսավճարներ)

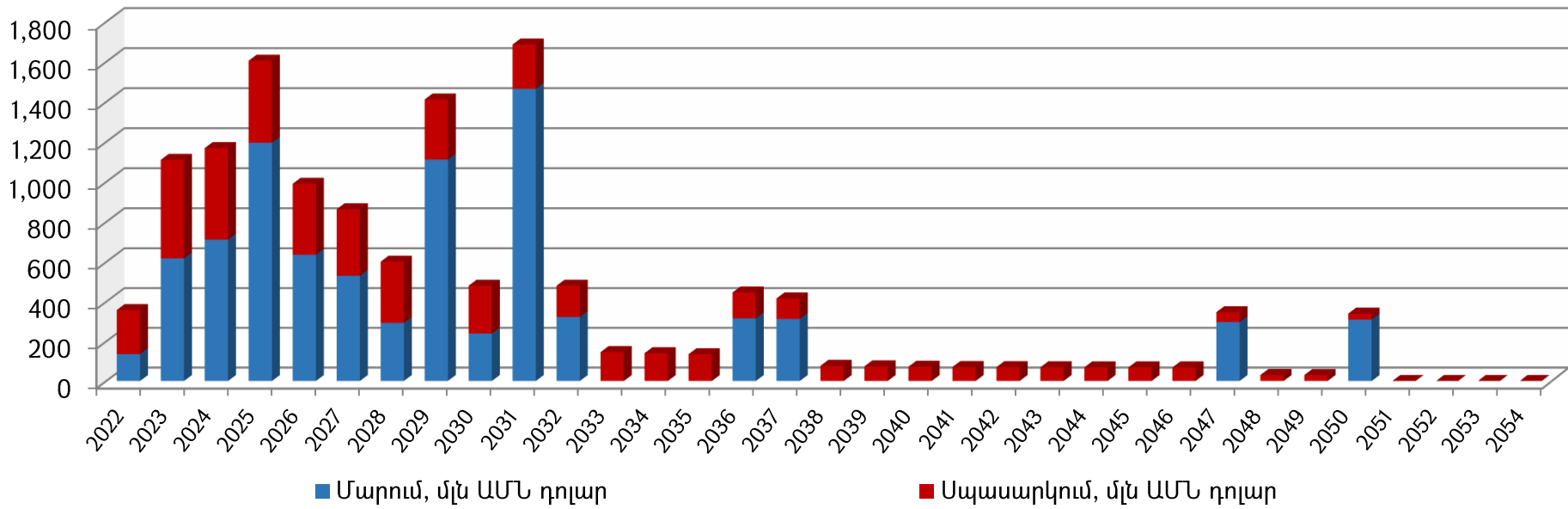


մլրդ դրամ	01.01.2022- 31.08.2022	%
Ընդամենը տոկոսավճարներ	110.8	100.0
<i>ներքին տոկոսավճարներ</i>	64.0	57.8
պետական գանձապետական պարտատոմսերի գծով	64.0	57.8
<i>արտաքին տոկոսավճարներ</i>	46.7	42.2
արտաքին աղբյուրներից ստացված վարկերի գծով	21.0	19.0
արտարժույթով պետական պարտատոմսերի գծով	25.7	23.2

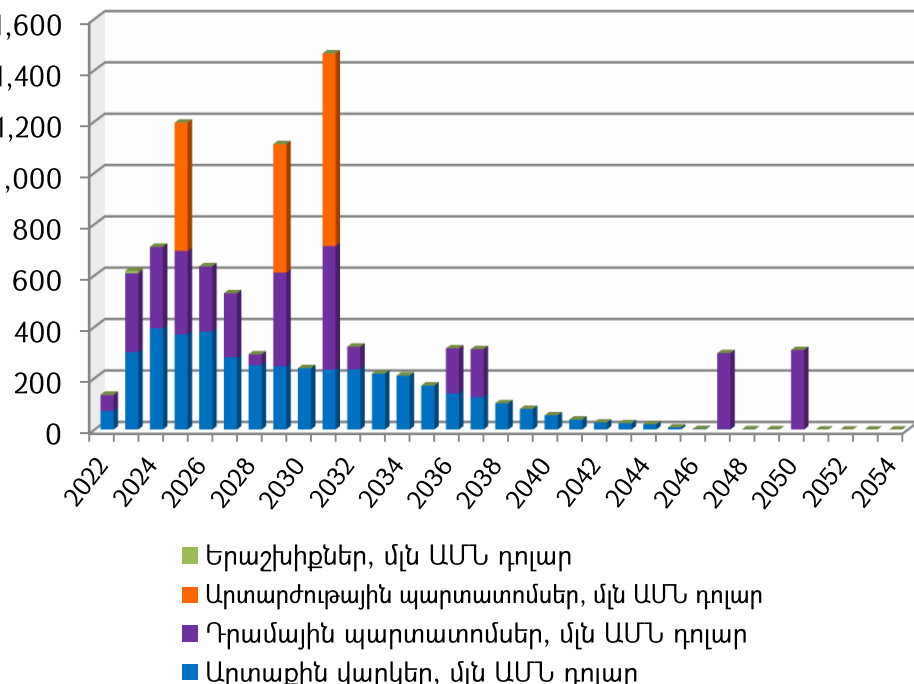
Կառավարության պարտքը բնութագրող ցուցանիշները և 2022-2024 թթ. ուղենիշները

	Ուղենիշ	31.12.2021թ. փաստացի	31.08.2022թ. Փաստացի
Միջին կշռված տոկոսադրույք, %		4.7	5.8
Վերաֆինանսավորման ռիսկ			
Մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետ, տարի	8 - 11	8.4	8.1
Առաջիկա 365 օրվա ընթացքում մարման ենթակա պարտքի տեսակարար կշիռ, %		5.6	6.8
Առաջիկա տարվա ընթացքում մարվող պետական գանձապետական պարտատոմսերի (ՊԳՊ) կշիռը ՊԳՊ-երի ծավալի մեջ (տարեվերջին), %	առավելագույնը 20%	10.5	9.7
Տոկոսադրույքի ռիսկ			
Ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտքի տեսակարար կշիռ, %	առնվազն 80%	82.9	83.8
Մինչև տոկոսադրույքի վերաֆիքսումը մնացած միջին ժամկետ, տարի		7.2	7.0
Առաջիկա 365 օրվա ընթացքում վերաֆիքսվող պարտքի տեսակարար կշիռ, %		22.2	21.7
Փոխարժեքի ռիսկ			
Ներքին պարտքի տեսակարար կշիռ, %	առնվազն 25%	29.4	39.2
ՀՀ դրամով ներգրավված պարտքի տեսակարար կշիռ, %	առնվազն 25%	28.8	36.7

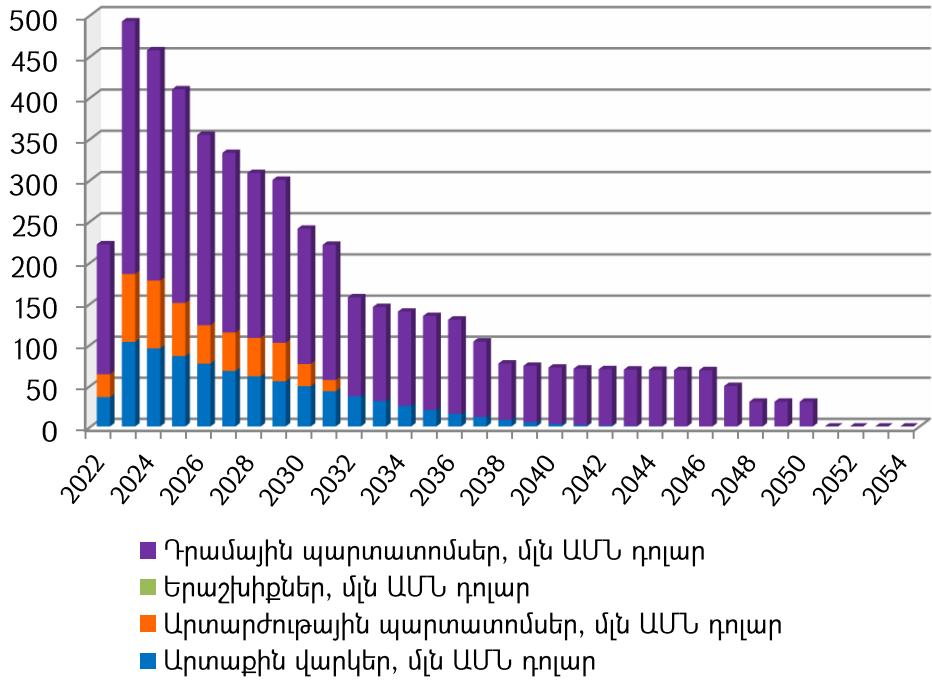
Կառավարության պարտքի մարման և սպասարկման ընդհանրացված ժամանակացույցը



Կառավարության պարտքի մարման ժամանակացույցը

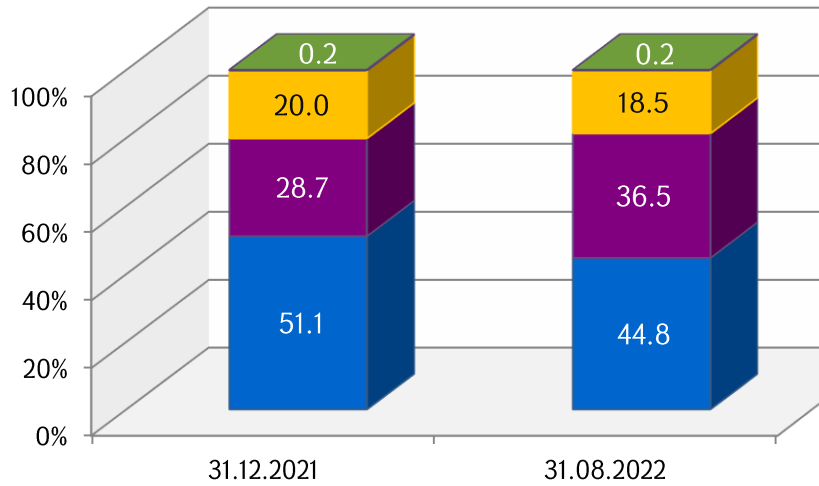


Կառավարության պարտքի սպասարկման ժամանակացույցը



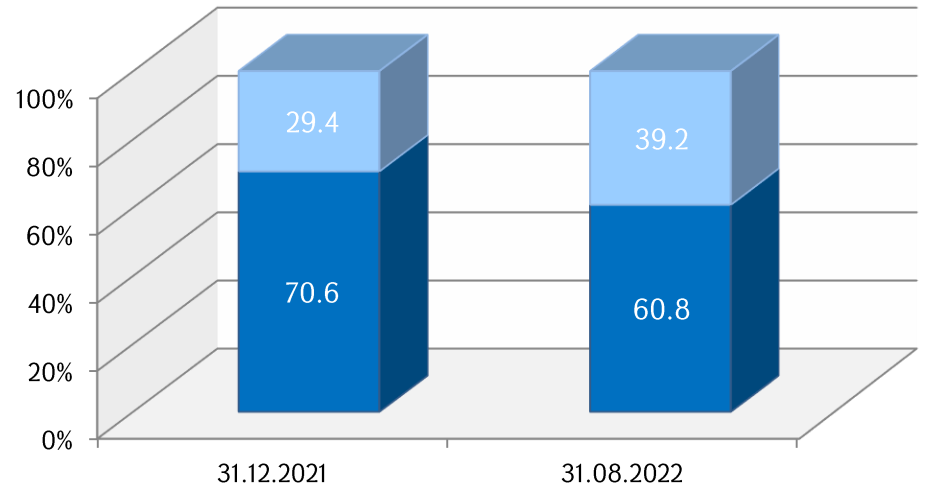
Կառավարության պարտքի կառուցվածքը (1)

Ըստ գործիքակազմի



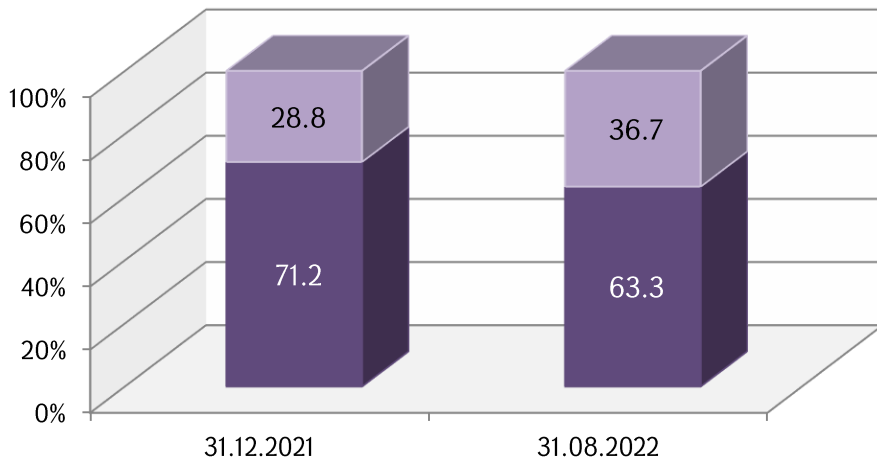
- Արտաքին վարկեր
- Դրամային պարտատոմսեր
- Արտարժույթային պարտատոմսեր
- Երաշխիքներ

Ըստ ռեզիդենտության



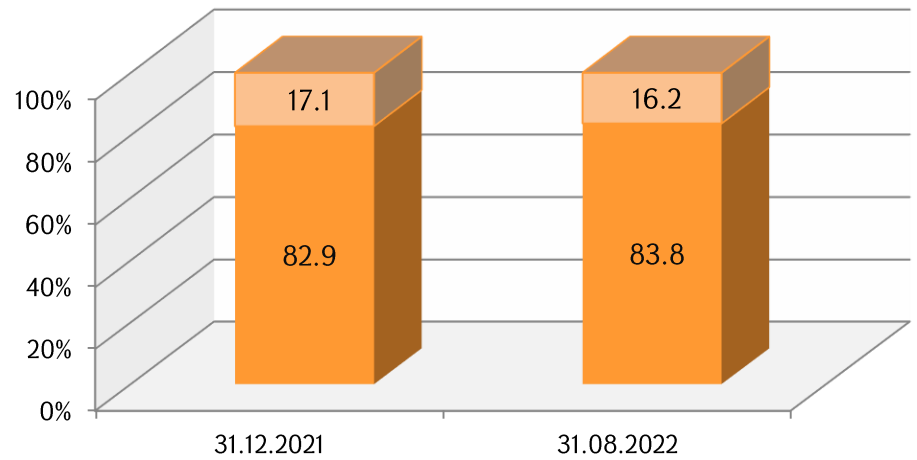
- Արտաքին պարտք
- Ներքին պարտք

Ըստ ներգրավման արժույթի



- «Ն» դրամով ներգրավված պարտք
- Արտարժույթով ներգրավված պարտք

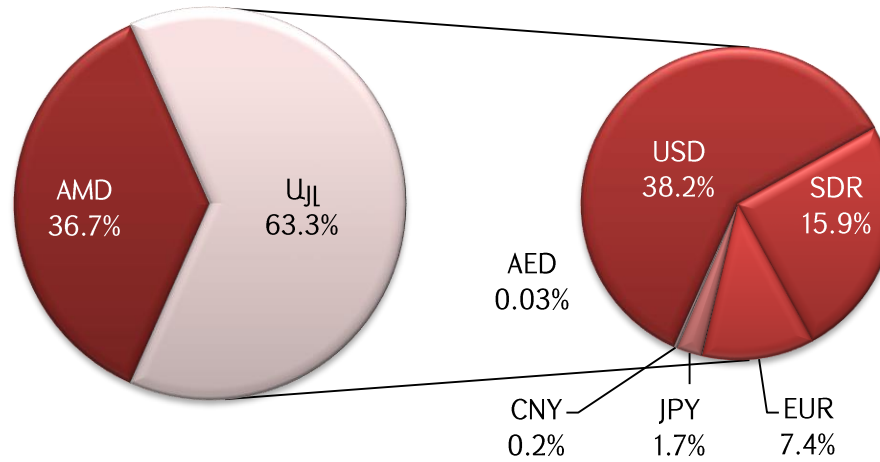
Ըստ տոկոսադրույքի տեսակի



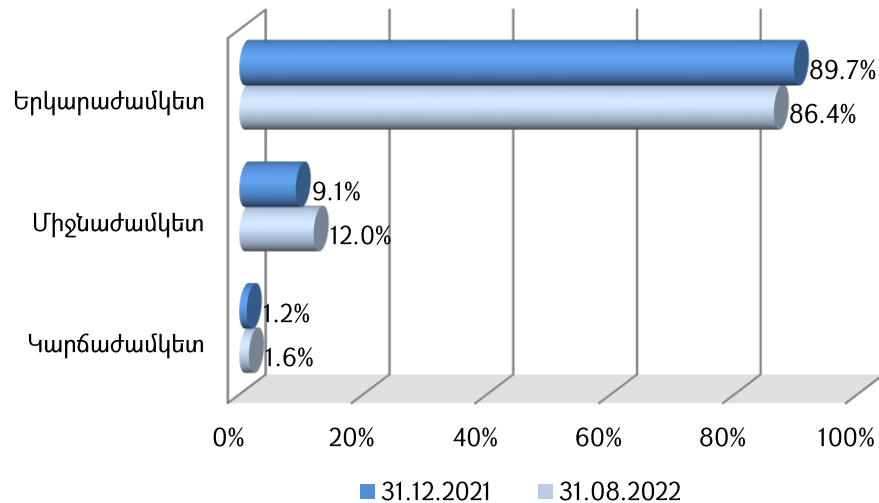
- Ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտք
- Լողացող տոկոսադրույքով պարտք

Կառավարության պարտքի կառուցվածքը (2)

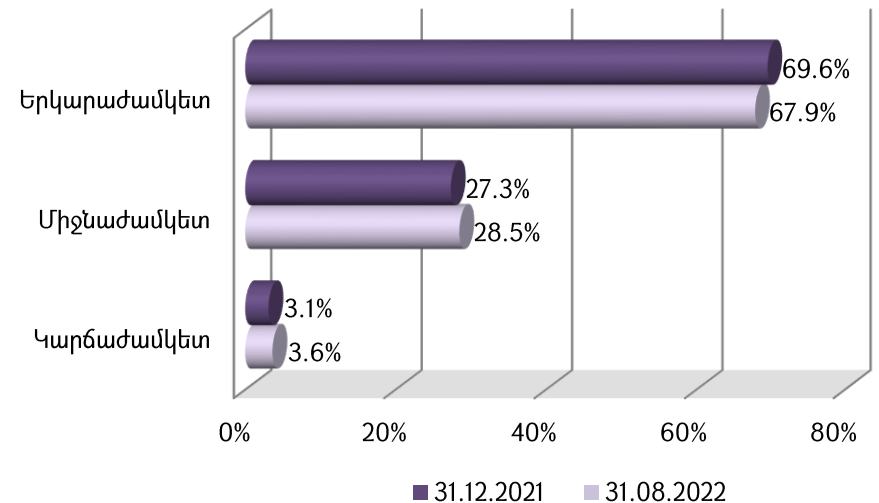
Ըստ ներգրավման արժույթի



Ըստ թողարկման (ներգրավման) ժամկետայնության

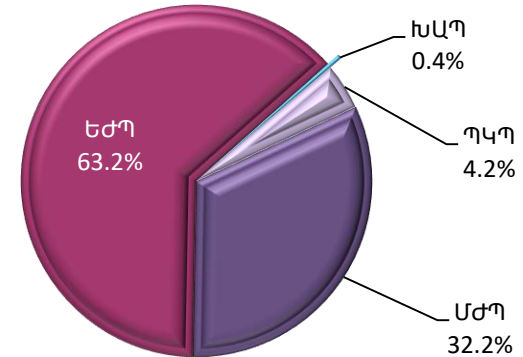


Ըստ մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետայնության

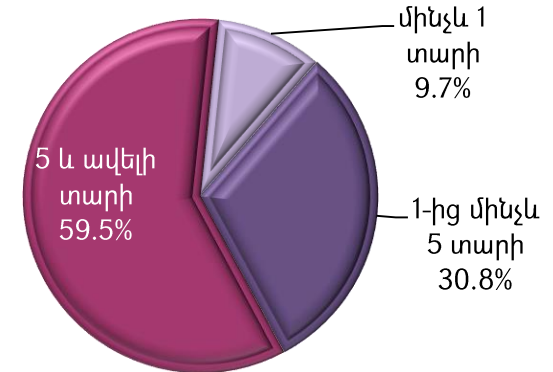


Պետական գանձապետական պարտատոմսերը (1)

Ըստ պարտատոմսի տեսակի



Ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետի



	31.12.2021	31.08.2022
Շրջանառության մեջ գտնվող ծավալ, մլրդ դրամ	1,208.9	1,398.1
Միջին կշռված եկամտաբերություն, %	10.08	10.44
Միջին կշռված ժամկետայնություն, օր	3,761	3,506

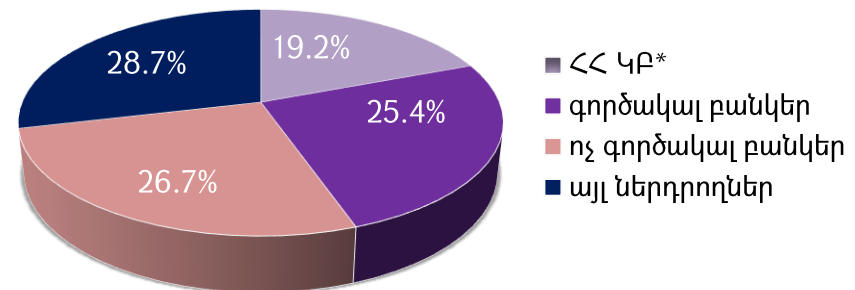
Պարտատոմսի տեսակ	Մինչև մարումը մնացած միջին կշռված ժամկետ, օր	Միջին կշռված եկամտաբերություն, %
Կարճաժամկետ պարտատոմսեր	147	9.77
Միջնաժամկետ պարտատոմսեր	919	9.12
Երկարաժամկետ պարտատոմսեր	5,067	11.16
Խնայողական պարտատոմսեր	453	9.18

2022թ. հունվար-օգոստոս ամիսներին առաջնային շուկայում տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված եկամտաբերությունը կազմել է 10.89%, իսկ միջին կշռված ժամկետայնությունը՝ 2,255 օր:

Շրջանառության մեջ գտնվող ուղենշային պարտատոմսեր

ԱՄՏԾ	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն	Շրջանառության ծավալ, մլրդ դրամ	Մարման օր
AMGN36294244	6.50%	94.80	29-Ապր-2024
AMGN60294268	7.00%	102.94	29-Ապր-2026
AMGB1029A292	9.00%	147.76	29-Հկտ-2029
AMGB1129A316	8.00%	194.80	29-Հկտ-2031
AMGB2029A366	13.00%	71.00	29-Հկտ-2036
AMGB3129A504	9.75%	125.14	29-Հկտ-2050

Ըստ ներդրողների տեսակի



* ներառում է ռեպո / հակադարձ ռեպո գործարքները

Պետական գանձապետական պարտատոմսերը (2)

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդները 2022 թ. օգոստոսին

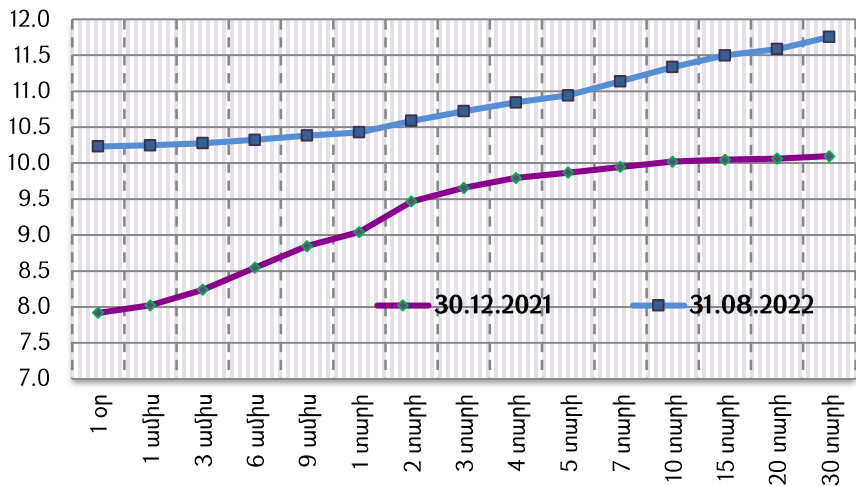
Տեղաբաշխման աճուրդի ամսաթիվ	Վերջնահաշվարկի ամսաթիվ	ԱՄՏԾ	Տեղաբաշխման տեսակ	Տեղաբաշխման ենթակա ծավալ	Պահանջարկ	Տեղաբաշխված ծավալ	Գին	Միջին կշռ. եկամտաբերություն	Սահմանային եկամտաբերություն	Մարման ամսաթիվ
1-Օգոստեմբեր-2022	2-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52317238	Աճուրդ	3,000,000,000	1,762,640,000					31-Հյուլիս-2023
9-Օգոստեմբեր-2022	10-Օգոստեմբեր-2022	AMGN60294276	Աճուրդ	25,000,000,000	31,017,000,000	18,834,000,000	95.15	11.4925%	11.6200%	29-Ապրիլ-2027
15-Օգոստեմբեր-2022	16-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52056232	Աճուրդ	3,000,000,000	7,610,100,000	3,000,000,000	92.10	10.5163%	10.7499%	5-Հունիս-2023
16-Օգոստեմբեր-2022	16-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52056232	Լրացուցիչ աճուրդ	600,000,000	597,980,000	597,980,000	92.10	10.5163%		5-Հունիս-2023
16-Օգոստեմբեր-2022	16-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52056232	Ուղղակի վաճառք			900,000	92.10	10.5163%		5-Հունիս-2023
22-Օգոստեմբեր-2022	23-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52133239	Աճուրդ	1,000,000,000	3,050,000,000	1,000,000,000	94.40	10.4899%	10.4899%	13-Մարտ-2023
23-Օգոստեմբեր-2022	23-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52133239	Լրացուցիչ աճուրդ	200,000,000	200,000,000	200,000,000	94.40	10.4899%		13-Մարտ-2023
23-Օգոստեմբեր-2022	23-Օգոստեմբեր-2022	AMGT52133239	Ուղղակի վաճառք			20,620,000	94.40	10.4899%		13-Մարտ-2023
Ընդամենը				32,800,000,000	44,237,720,000	23,653,500,000		11.2922%		

Պարտատոմսերի հետգնումների աճուրդները 2022 թ. օգոստոսին

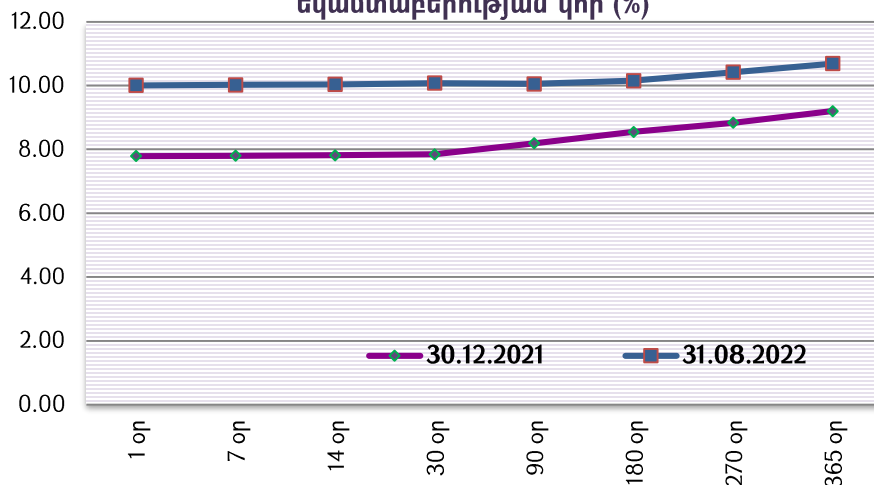
Հետգնման աճուրդի ամսաթիվ	Վերջնահաշվարկի ամսաթիվ	ԱՄՏԾ	Հետգնման հայտարարված ծավալ	Առաջարկ	Հետգնված ծավալ	Գին	Միջին կշռ. եկամտաբերություն	Սահմանային եկամտաբերություն	Մարման ամսաթիվ
9-Օգոստեմբեր-2022	10-Օգոստեմբեր-2022	AMGB1029A292	2,000,000,000	3,151,800,000	2,000,000,000	94.38	10.6408%	10.6030%	29-Հոկտեմբեր-2029
9-Օգոստեմբեր-2022	10-Օգոստեմբեր-2022	AMGN60294250	2,000,000,000	3,373,000,000	2,000,000,000	94.27	10.3121%	10.2600%	29-Ապրիլ-2025
9-Օգոստեմբեր-2022	10-Օգոստեմբեր-2022	AMGN36294236	2,000,000,000	667,160,000	667,160,000	99.43	10.0203%	10.0100%	29-Ապրիլ-2023
Ընդամենը			6,000,000,000	7,191,960,000	4,667,160,000		10.4112%		

Պետական գանձապետական պարտատոմսերը (3)

Արժեկտրոնային պարտատոմսերի եկամտաբերության կոր (%)



Ջեղատոկոսային պարտատոմսերի եկամտաբերության կոր (%)

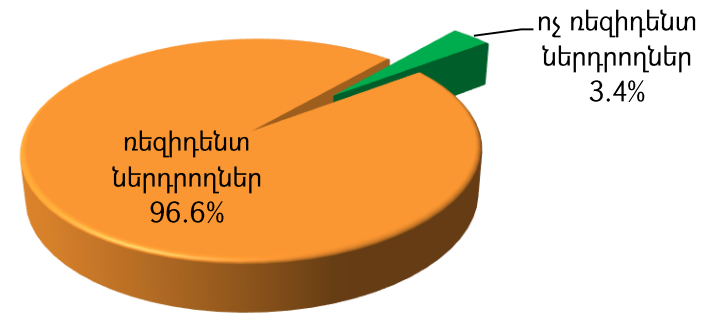


Գանձապետական պահառու

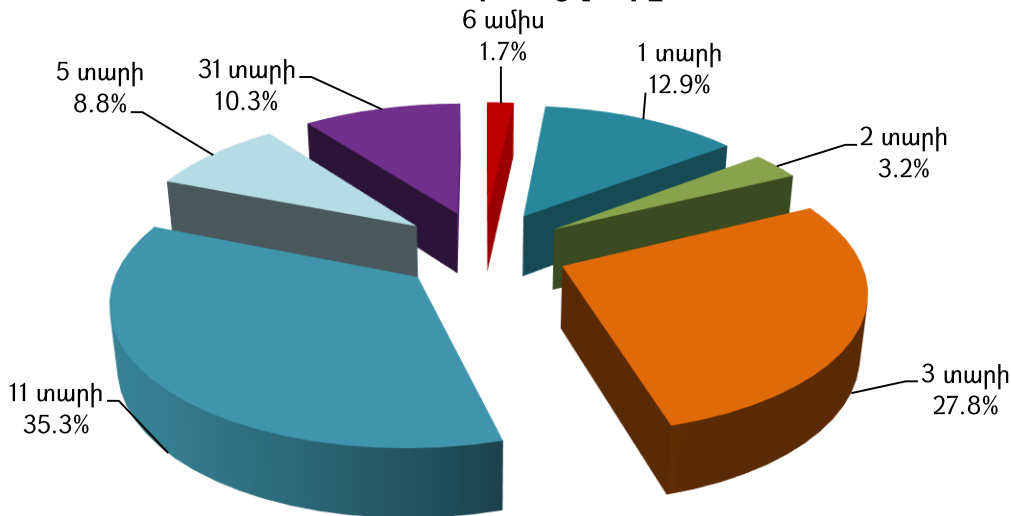
	31.12.2021թ.	31.08.2022թ.
ԳՊ-ի շրջանառության ծավալը (մլն դրամ)	6,017.1	6,188.4
ԳՊ-ի կշիռը պետական գանձապետական պարտատոմսերում, %	0.50	0.44
Ընդամենը դեպո հաշիվների քանակը (աճողական)	1,774	1,821

2022 թ. հունվար-օգոստոս ամիսներին ԳՊ-ի միջոցով կատարված ներդրումների ծավալը կազմել է 6,097.3 մլն դրամ, որից 1,778.3 մլն դրամը՝ խնայողական արժեկտրոնային պարտատոմսերի գծով:

ԳՊ ներդրողների կառուցվածքը



2022թ. հունվար-օգոստոսին կատարված ներդրումների կառուցվածքը



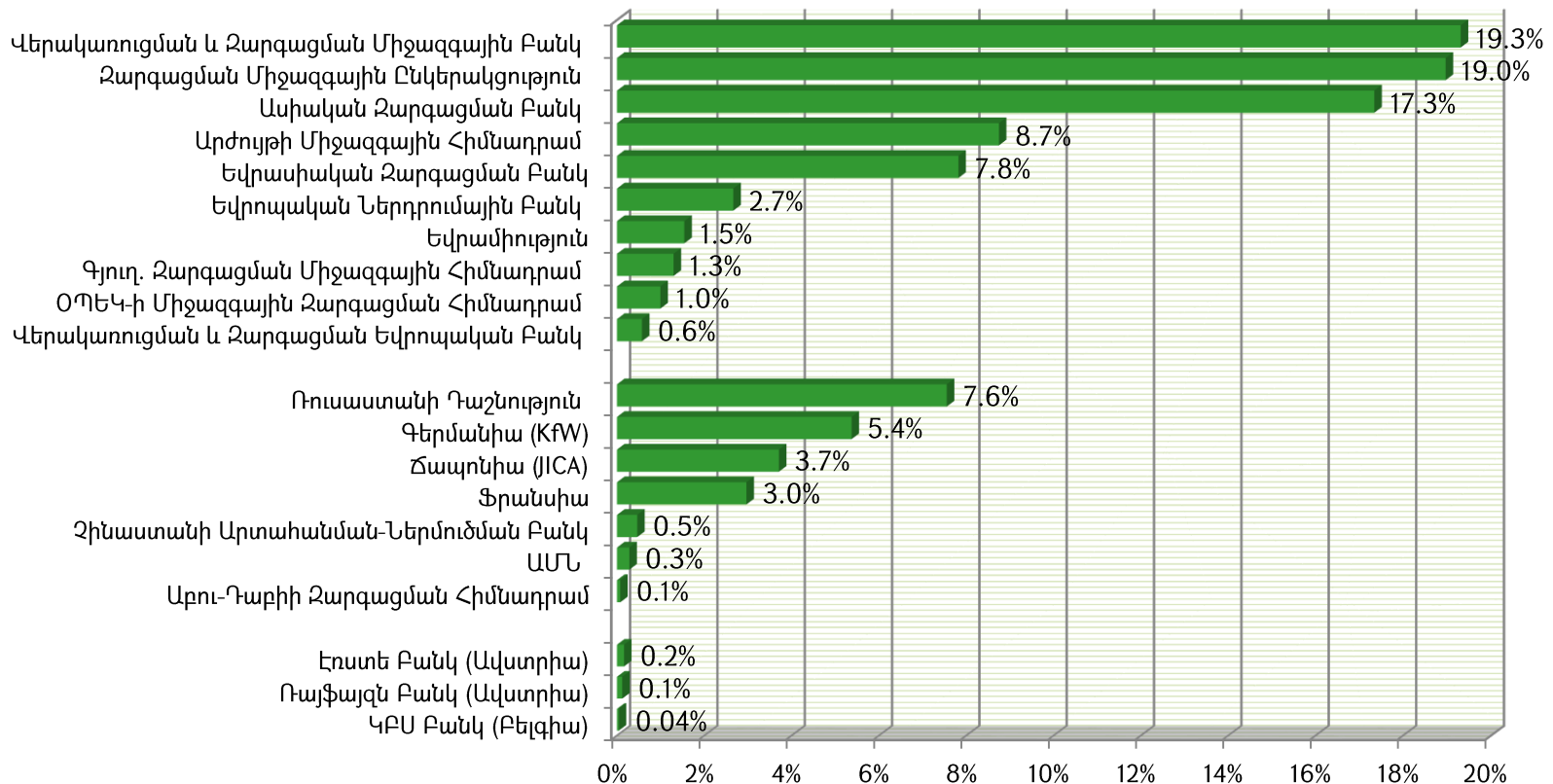
Վաճառքում առկա խնայողական արժեկտրոնային պարտատոմսերի պայմաններն առ 31.08.2022թ.	
Մարման ժամկետ	Արժեկտրոնային եկամտաբերություն, %
6 ամիս	8.5
12 ամիս	9.0
24 ամիս	9.2
36 ամիս	9.5

Կառավարության արտաքին վարկերը և փոխառությունները

	31.12.2021	31.08.2022
Պարտքի մնացորդը (մլն ԱՄՆ դոլար)	4,481.1	4,229.7
<i>այդ թվում՝</i>		
միջազգային կազմակերպությունների գծով	3,467.6	3,352.6
օտարերկրյա պետությունների գծով	996.8	863.5
առևտրային բանկերի վարկերի գծով	16.7	13.6
Միջին կշռված տոկոսադրույքը, %	1.5	2.3
Մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետը, տարի	7.9	7.5

Կատարված գործառնությունները (2022 թ. հունվար-օգոստոս, մլն ԱՄՆ դոլար)	
Տոկոսավճար	46.5
Մայր գումարի մարում	150.7
Վարկային միջոցների ստացում	130.7

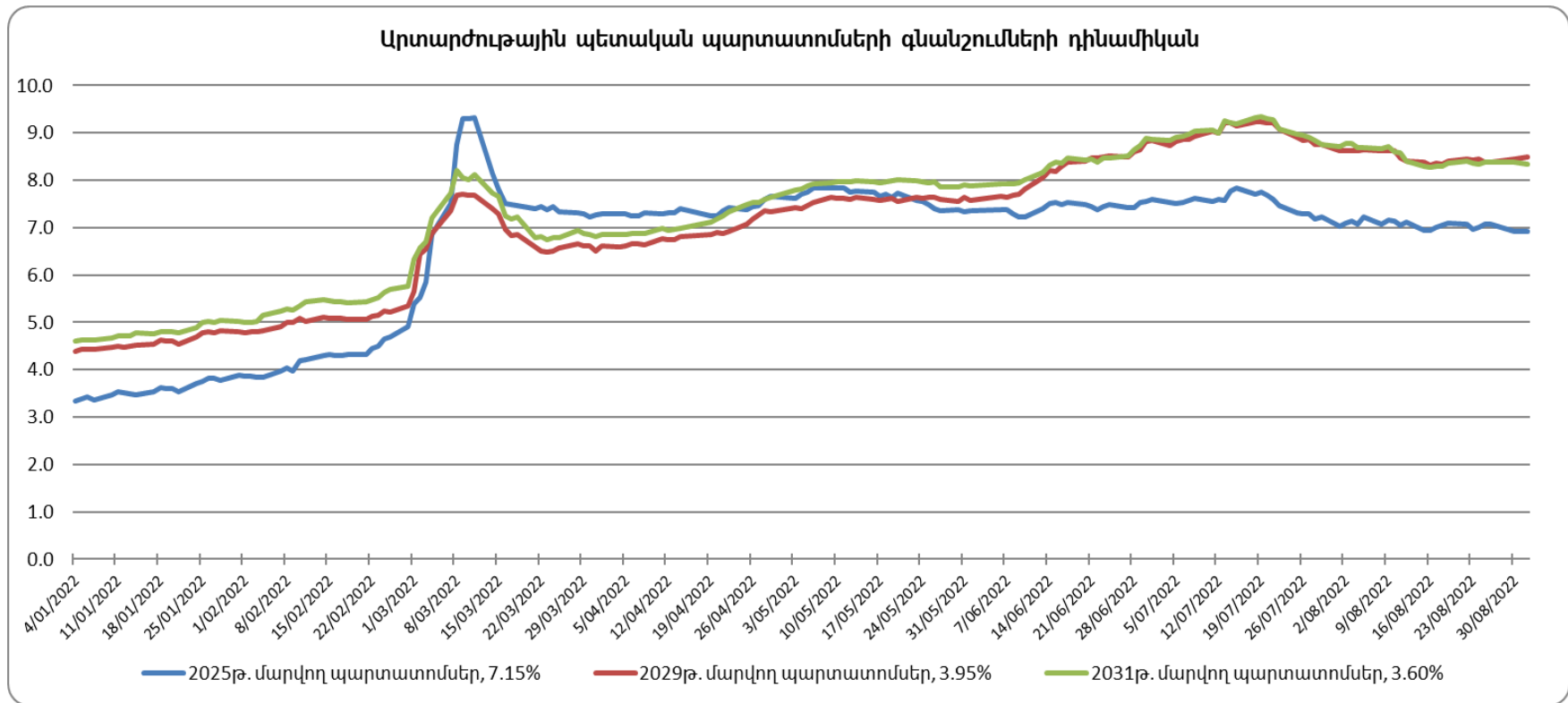
Արտաքին վարկերի կառուցվածքն ըստ վարկատուների



Արտարժույթային պետական պարտատոմսերը (1)

Տեղաբաշխման պայմանները	2025թ. մարվող պարտատոմսեր	2029թ. մարվող պարտատոմսեր	2031թ. մարվող պարտատոմսեր
Թողարկող	Հայաստանի Հանրապետություն	Հայաստանի Հանրապետություն	Հայաստանի Հանրապետություն
Թողարկման ձևաչափ	RegS / 144A	RegS / 144A	RegS / 144A
Վարկանիշ	Ba3 (Moody's) / B+ (Fitch)	Ba3 (Moody's) / B+ (Fitch)	Ba3 (Moody's) / B+ (Fitch)
ԱՄՏԾ (ISIN)	US042207AB67 / XS1207654853	US042207AC41 / XS2010043904	US042207AD24 / XS2010028939
Դասիչ	IMBIG	IMBIG	IMBIG
Տեղաբաշխման ծավալ	500,000,000 ԱՄՆ դոլար	500,000,000 ԱՄՆ դոլար	750,000,000 ԱՄՆ դոլար
Գնանշման օր	2015թ. մարտի 19	2019թ. սեպտեմբերի 19	2021թ. հունվարի 26
Գործարքի կնքման օր	2015թ. մարտի 26	2019թ. սեպտեմբերի 26	2021թ. փետրվարի 2
Մարման ժամկետ	2025թ. մարտի 26	2029թ. սեպտեմբերի 26	2031թ. փետրվարի 2
Ժամկետայնություն	10 տարի	10 տարի	10 տարի
Մինչև մարումը մնացած ժամկետ	2.8 տարի	7.3 տարի	8.7 տարի
Մարման եղանակ	միանվագ՝ ժամկետի վերջում	միանվագ՝ ժամկետի վերջում	միանվագ՝ ժամկետի վերջում
Արժեկտրոն	7.15%	3.95%	3.60%
Արժեկտրոնի վճարման հաճախականություն	կիսամյակային՝ մարտի 26 և սեպտեմբերի 26	կիսամյակային՝ մարտի 26 և սեպտեմբերի 26	կիսամյակային՝ փետրվարի 2 և օգոստոսի 2
Արժեկտրոնի վճարման առաջին ամսաթիվ	2015թ. սեպտեմբերի 26	2020թ. մարտի 26	2021թ. օգոստոսի 2
Եկամտաբերություն	7.50%	4.20%	3.875%
Ուղենիշ	2025թ. մարման ենթակա ԱՄՆ գանձ. պարտատոմսեր՝ 2.0%	2029թ. մարման ենթակա ԱՄՆ գանձ. պարտատոմսեր՝ 1.625%	2030թ. մարման ենթակա ԱՄՆ գանձ. պարտատոմսեր՝ 1.039%
Շեղումը ուղենշի նկատմամբ	+ 551.8 ր.կ.	+ 242.8 ր.կ.	+ 283.6 ր.կ.
Շեղումը միջին սվոպի նկատմամբ	+ 543.7 ր.կ.	+ 255 ր.կ.	+ 280.2 ր.կ.
Ցուցակում	Իռլանդական ֆոնդային բորսա	Իռլանդական ֆոնդային բորսա	Իռլանդական ֆոնդային բորսա
Գլխավոր տեղաբաշխողներ	J.P.Morgan, Deutsche Bank, HSBC	J.P.Morgan, Citigroup	J.P.Morgan, Citigroup, HSBC
Տեղաբաշխման գին	97.568	97.976	97.738
Տեղաբաշխումից մուտք	487,840,000 ԱՄՆ դոլար	489,880,000 ԱՄՆ դոլար	733,035,000 ԱՄՆ դոլար
Հետգնված ծավալ	- ԱՄՆ դոլար	- ԱՄՆ դոլար	- ԱՄՆ դոլար
Մարված ծավալ	- ԱՄՆ դոլար	- ԱՄՆ դոլար	- ԱՄՆ դոլար
Շրջանառության մեջ գտնվող ծավալ	500,000,000 ԱՄՆ դոլար	500,000,000 ԱՄՆ դոլար	750,000,000 ԱՄՆ դոլար
Վճարված արժեկտրոն (աճողական)	250.250.000 ԱՄՆ դոլար	49,375,000 ԱՄՆ դոլար	27,000,000 ԱՄՆ դոլար
Վճարված զեղչատոկոս և հավելավճար	12,160,000 ԱՄՆ դոլար	10,120,000 ԱՄՆ դոլար	16,965,000 ԱՄՆ դոլար

Արտաթուրային պետական պարտատոմսերը (2)

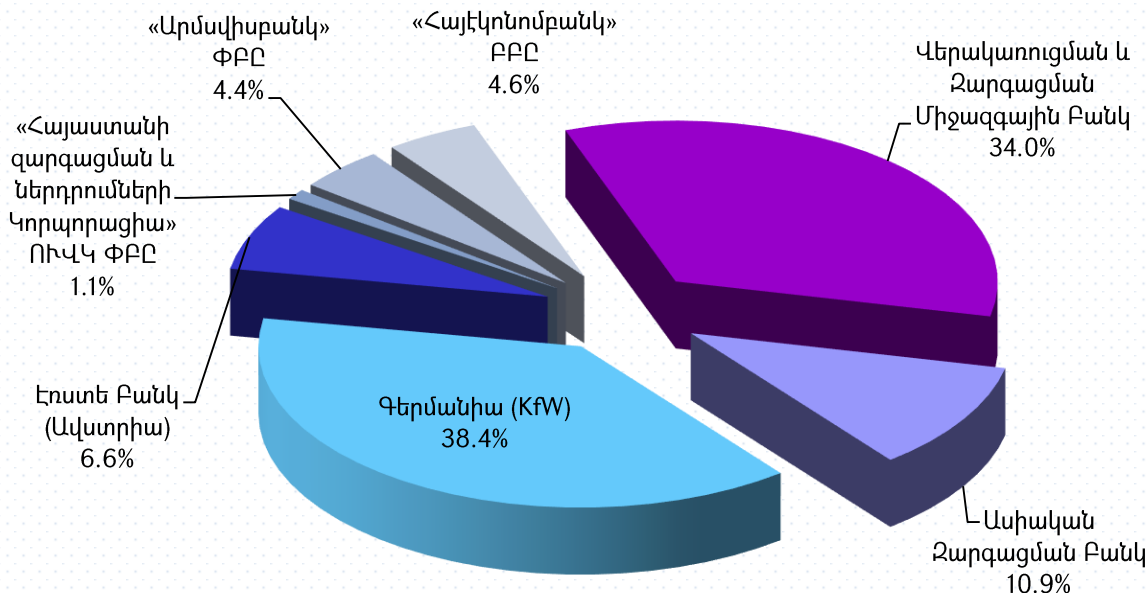


Աղբյուր՝ Bloomberg

Կառավարության երաշխիքները

Պրինցիպալ	Բենեֆիցիար	31.12.2021	31.08.2022
Ընդամենը երաշխիքներ, մլն ԱՄՆ դոլար		120.5	106.4
Արտաքին երաշխիքներ		109.3	95.7
<i>ՀՀ ԿԲ-ի արտաքին վարկերի գծով տրամադրված երաշխիքներ</i>		<i>101.4</i>	<i>88.7</i>
ՀՀ կենտրոնական բանկ	Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	38.2	36.2
ՀՀ կենտրոնական բանկ	Ասիական Ջարգացման Բանկ	12.8	11.6
ՀՀ կենտրոնական բանկ	Գերմանիա (KfW)	50.4	40.9
<i>Այլ արտաքին երաշխիքներ</i>		<i>7.9</i>	<i>7.0</i>
«ՆՈՐԲ-ՄԱՐԱՇ» Բժշկական Կենտրոն ՓԲԸ	Էսստե Բանկ (Ավստրիա)	7.9	7.0
Ներքին երաշխիքներ		11.2	10.7
«ՍՊԱՅԿԱ» ՍՊԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	2.4	0.5
«ԱՐՏԱՇԱՏ-ՎԻՆԿՈՆ» ՓԲԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	1.7	2.0
«ՎԻԼ ՖՈՒԴ» ՍՊԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	0.2	0.1
«ԵՐԱՄԽԻ ԳԻՆՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՍՊԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	0.6	0.7
«ԳԵՏԱՓԻ ԳԻՆՈՒ ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՍՊԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	0.3	0.3
«ՎԵԴԻ ԱԼԿՈ» ՓԲԸ	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ	0.9	1.1
«ՇԱՏՈ ԱՌՆՈ» ՍՊԸ	«Հայաստանի զարգացման և ներդրումների Կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	0.2	0.3
«ԱՍՏԱՖՅԱՆ ՀՈԼԴԻՆԳ» ՍՊԸ	«Հայաստանի զարգացման և ներդրումների Կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	0.2	0.2
«ՎԵԴԻ ԱԼԿՈ» ՓԲԸ	«Հայաստանի զարգացման և ներդրումների Կորպորացիա» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	0.5	0.6
«ՊՈՒՇՅԱՆԻ ԿՈՆՅԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ» ՍՊԸ	«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ	4.2	4.9

Կառուցվածքն ըստ բենեֆիցիարի



ՀՀ կառավարության կողմից երաշխիքների մարման և սպասարկման գծով կատարված վճարումները՝ պայմանավորված պրինցիպալի կողմից իր վճարային պարտավորությունների չկատարմամբ (2022 թ. հունվար-օգոստոս)

- մլն ԱՄՆ դոլար

Ամփոփ տարեկան ցուցանիշները և գործակիցները (1)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ՀՀ կառավարության պարտք, մլրդ դրամ	1,900.6	2,225.9	2,631.4	2,988.4	3,082.5	3,277.3	3,923.9	4,429.6
ՀՀ կառավարության պարտք, մլն ԱՄՆ դոլար	4,001.6	4,601.4	5,437.4	6,173.1	6,372.1	6,831.9	7,508.5	9,225.6
%-ներով ՀՆԱ-ի նկատմամբ	39.4	44.1	51.9	53.7	51.2	50.1	63.5	60.3
Կառուցվածքն ըստ ռեզիդենտության, %								
ներքին պարտք	16.2	16.4	20.9	20.4	21.8	22.5	25.4	29.4
արտաքին պարտք	83.8	83.6	79.1	79.6	78.2	77.5	74.6	70.6
Կառուցվածքն ըստ գործիքակազմի, %								
արտաքին վարկեր և փոխառություններ	67.1	63.8	62.2	65.1	65.0	63.0	62.1	51.1
ներքին վարկեր և փոխառություններ	0.1	-	-	-	-	-	-	-
պետական գանձապետական պարտատոմսեր	15.3	14.4	19.3	18.4	19.1	20.8	24.4	28.7
արտարժույթային պետական պարտատոմսեր	17.5	21.7	18.4	16.2	15.7	16.1	13.3	20.0
արտաքին երաշխիքներ	-	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
ներքին երաշխիքներ	0.05	0.04	0.13	0.15	0.14	-	-	0.1
Արժույթային կառուցվածքը, %								
ՀՀ դրամով ներգրավված պարտք	15.3	14.4	19.3	18.4	19.1	20.8	24.4	28.8
արտարժույթով ներգրավված պարտք	84.7	85.6	80.7	81.6	80.9	79.2	75.6	71.2
USD	30.2	37.5	39.5	42.0	43.6	43.9	38.3	41.6
SDR	40.9	35.7	29.3	26.5	24.1	21.1	23.0	18.1
EUR	7.2	6.6	7.0	8.7	9.2	10.6	10.9	8.9
JPY	6.3	5.2	4.4	3.9	3.7	3.3	3.0	2.2
AED	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.04
CNY	-	0.4	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3
Կառուցվածքն ըստ մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետայնության, %								
կարճաժամկետ	3.2	2.5	4.4	3.0	2.6	4.4	3.1	3.1
միջնաժամկետ	10.2	21.8	21.5	23.4	22.7	16.4	27.9	27.3
երկարաժամկետ	86.6	75.7	74.0	73.5	74.6	79.2	69.0	69.6

Ամփոփ տարեկան ցուցանիշները և գործակիցները (2)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Կառուցվածքն ըստ թողարկման (ներգրավման) ժամկետայնության, %								
կարճաժամկետ	0.7	1.0	3.0	0.8	1.0	0.7	1.2	1.2
միջնաժամկետ	8.0	6.9	8.1	8.2	7.6	6.9	6.9	9.1
երկարաժամկետ	91.3	92.1	88.8	91.1	91.4	92.4	91.9	89.7
Կառուցվածքն ըստ տոկոսադրույքի տեսակի, %								
լողացող տոկոսադրույքով	10.8	10.5	12.5	13.5	15.0	16.2	19.6	17.1
ֆիքսված տոկոսադրույքով	89.2	89.5	87.5	86.5	85.0	83.8	80.4	82.9
ՀՀ կառավարության պարտքի միջին տոկոսադրույքը, %	4.2	4.5	4.9	4.9	5.0	4.8	4.3	4.7
ՀՀ կառավարության պարտքի մինչև մարումը մնացած միջին ժամկետը, տարի	9.8	9.7	9.2	9.0	8.7	9.1	8.8	8.4
ՀՀ կառավարության պարտքի գծով տոկոսավճար, մլրդ դրամ	61.6	74.1	98.3	122.1	139.0	157.5	164.7	180.8
%-ներով ՀՆԱ-ի նկատմամբ	1.3	1.5	1.9	2.2	2.3	2.4	2.7	2.6
%-ներով պետական բյուջեի ծախսերի նկատմամբ	5.0	5.3	6.8	8.1	9.6	9.7	8.7	9.0
Պետական բյուջեի պակասուրդի զուտ ֆինանսավորումը փոխառու միջոցների հաշվին, մլրդ դրամ	83.8	316.8	409.4	278.7	132.9	233.4	354.6	591.0
%-ներով ՀՆԱ-ի նկատմամբ	1.7	6.3	8.1	5.0	2.2	3.6	5.7	8.5
ներքին աղբյուրներից, %	17.9	4.4	41.8	16.4	36.1	43.7	84.7	40.6
արտաքին աղբյուրներից, %	82.1	95.6	58.2	83.6	63.9	56.3	15.3	59.4

Սահմանումները և մեթոդաբանությունը (1)

Ինստիտուցիոնալ ծածկույթը

Կառավարության պարտքը ներառում է կառավարության բոլոր ուղղակի պարտքային պարտավորությունները, որոնց մարումն ու սպասարկումը կատարվում են ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին, և կառավարության կողմից երաշխավորված պարտքային պարտավորությունները:

Կիրառվող դասակարգումները

Կառավարության պարտքը դասակարգվում է ըստ հետևյալ հատկանիշների.

- ըստ *ռեզիդենտության՝ ներքին և արտաքին,*
- ըստ *ժամկետայնության (թողարկման և մինչև մարումը մնացած ժամկետի)՝ կարճաժամկետ (մինչև մեկ տարին ներառյալ), միջնաժամկետ (1-5 տարին ներառյալ), երկարաժամկետ (5-ից ավելի տարով),*
- ըստ *գործիքակազմի՝ վարկեր և փոխառություններ, պետական գանձապետական պարտատուներ, արտարժույթային պետական պարտատուներ, երաշխիքներ,*
- ըստ *արժույթի՝ ազգային արժույթով և արտարժույթով,*
- ըստ *տոկոսադրույքի տեսակի՝ ֆիքսված և լողացող:*

Հաշվառման սկզբունքը

Կառավարության պարտքի վերաբերյալ տվյալները հաշվառվում են անվանական արժեքով՝ համախառն սկզբունքով և դրամարկղային եղանակով (բացառությամբ արտաքին վարկերի գծով մասհանումների, որոնք հաշվառվում են պարտավորության ստանձնման օրվա դրությամբ):

«Պետական պարտքի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված են հետևյալ հասկացությունները և մեթոդաբանական մոտեցումները.

- **պարտքային պարտավորություն՝** փոխառության (այդ թվում՝ ներքին և արտաքին շուկաներում տեղաբաշխվող արժեթղթերի) կամ վարկային պայմանագրով ստացված և որոշակի պահի դրությամբ չմարված գումարը, ներառյալ՝ ժամկետում չմարված տոկոսագումարը, ինչպես նաև տրամադրված պետական երաշխիքների գումարը,
- **պետական պարտք՝** Հայաստանի Հանրապետության անունից և ՀՀ կենտրոնական բանկի անունից (բացառությամբ ռեզիդենտների հանդեպ ԿԲ առկա պարտքային պարտավորությունների) ստանձնված և որոշակի պահի դրությամբ առկա պարտքային պարտավորությունների հանրագումարը: Այն կառավարության պարտքի և կենտրոնական բանկի պարտքի հանրագումարն է:
- **կառավարության պարտք՝** ՀՀ կառավարության ստանձնած և որոշակի պահի դրությամբ առկա պարտքային պարտավորությունների հանրագումարը,
- **կենտրոնական բանկի պարտք՝** ոչ ռեզիդենտների, օտարերկրյա պետությունների առջև ԿԲ ստանձնած և որոշակի պահի դրությամբ առկա պարտքային պարտավորությունների հանրագումարը,
- **ներքին պետական պարտք՝** ՀՀ անունից՝ կառավարության լիազոր մարմնի կողմից ՀՀ ռեզիդենտների հանդեպ փոխառության կամ վարկային պայմանագրերի հիման վրա ստանձնված և որոշակի պահի դրությամբ առկա պարտքային պարտավորությունների հանրագումարը,

Սահմանումները և մեթոդաբանությունը (2)

- **արտաքին պետական պարտք՝** ՀՀ անունից և Կենտրոնական բանկի անունից ՀՀ ոչ ռեզիդենտների և օտարերկրյա պետությունների հանդեպ ստանձնված և որոշակի պահի դրությամբ առկա պարտքային պարտավորությունների հանրագումարը,
- **պետական երաշխիք՝** որոշակի պահի դրությամբ կառավարության պարտավորությունը (բյուջետային երաշխիքը) փոխատուների և վարկատուների առջև, ինչպես նաև ԿԲ պարտավորությունը ոչ ռեզիդենտ փոխատուների և վարկատուների առջև ամբողջությամբ կամ մասնակի մարելու՝ ՀՀ ռեզիդենտ փոխառուների և վարկառուների կողմից վճարման ենթակա գումարները՝ սահմանված ժամկետներում նրանց կողմից չվճարվելու դեպքում,
- **պարտքի մարում** փոխառության կամ վարկային պայմանագրի հիման վրա պարտքային պարտավորության կատարումը,
- **պարտքի սպասարկում** փոխառության կամ վարկային պայմանագրով նախատեսված տոկոսագումարի, կոմիսիոն վճարի, տուժանքի և այլ վճարի կատարումը,
- **ներքին պետական երաշխիքները** ՀՀ ռեզիդենտներին տրամադրված բյուջետային երաշխիքները,
- **արտաքին պետական երաշխիքները** ոչ ռեզիդենտներին և օտարերկրյա պետություններին ՀՀ և ԿԲ կողմից տրամադրված պետական երաշխիքները:

- Պետական պարտքի կառավարումն իրականացնում են ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը և Կենտրոնական բանկը՝ իր պարտքի մասով:
- Ֆինանսների նախարարությունը և ԿԲ իրականացնում են պետական պարտքի գրանցումը, հաշվառումը և պատասխանատու են այդ հաշվառման հավաստիության համար:
- Պետական պարտքը հրապարակվում է ՀՀ ազգային արժույթով. այն կարող է հրապարակվել նաև այլ արժույթներով:
- Պետական պարտքի բաղադրիչներն են *ներքին պետական պարտքը, արտաքին պետական պարտքը և պետական երաշխիքները,*
- Պետական պարտքն ըստ ժամկետայնության լինում է *կարճաժամկետ (մինչև 1 տարին ներառյալ), միջնաժամկետ (1-5 տարին ներառյալ) և երկարաժամկետ (5-ից ավելի տարով):*
- Եթե միևնույն պարտավորության համար միաժամանակ երաշխիք են տրամադրել կառավարությունը և ԿԲ-ն, ապա պետական պարտքի կազմում հաշվառվում է դրանցից մեկը (առավելագույնը):
- Կառավարության կողմից ԿԲ համար տրամադրված արտաքին պետական երաշխիքը հաշվառվում է որպես ԿԲ պարտք:

Պետական պարտքի ձևավորման գործիքներն են.

- *ֆինանսական, վարկային կազմակերպությունների, օտարերկրյա պետությունների և միջազգային կազմակերպությունների հետ կնքված վարկային պայմանագրերը,*
- *ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց հետ կնքված պայմանագրերը,*
- *պետական գանձապետական և արտարժույթով թողարկված պարտատուները,*
- *ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պարտքի փոխանցման գործարքի հետևանքով որպես պետական պարտք վերաձևակերպված երրորդ անձանց պարտավորությունները,*
- *պետական պարտքի վերաձևակերպման պայմանագրերը,*
- *պետական երաշխիքները:*